

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarverslag 2023 participatiecoaches

Datum: 26 september 2024

Kernboodschap

Al eerder is in de programmabegroting de aanzet gegeven om extra capaciteit voor de participatiecoach in te zetten om de meest kwetsbare mensen in de Participatiewet te ondersteunen. In 2023 is deze extra capaciteit structureel gemaakt en de middelen hiervoor zijn verwerkt in de begroting. De afspraak is gemaakt om jaarlijks een verslag door de participatiecoaches te laten schrijven over de bereikte resultaten.

Via het bijgaande jaarverslag informeren wij u over de bereikte resultaten van de inzet van participatiecoaches.

Vanwege de toegevoegde waarde van deze inzet en de bereikte resultaten continueren wij het gevoerde beleid.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
02-03-2023	Z/20/046654 Informatienota continueren beleid participatiecoaches. Besluit: de informatienota en het beleidsverslag 2022 participatiecoaches is voor kennisgeving aangenomen.

Toelichting

Wanneer bijstandsgerechtigden (nog) niet de stap naar arbeid kunnen maken (de niet-loonvormende keten), worden zij aangemeld bij de participatiecoach voor een sociaal activeringstraject.

Uit het verslag blijkt dat beide Wijchense participatiecoaches ongeveer 110 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in begeleiding hebben. In 2022 waren dat 100 mensen. Een derde (33/110) van de mensen die door de participatiecoaches worden begeleid heeft te maken met in de persoon gelegen beperkingen. Vaak betreft dit een combinatie van psychische/mentale beperkingen met lichamelijke beperkingen, al dan niet gepaard met chronische pijn. Deze beperkingen beïnvloeden in sterke mate het sociaal en maatschappelijk functioneren van deze mensen. Ook zorgt de combinatie van gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal (14/110) in combinatie met veelal fysiek geuite klachten voor een moeilijk te slechten afstand tot de samenleving. Ook mensen met psychische beperkingen (20/110) zijn kwetsbaar in het dagelijks leven. Mensen ervaren drempels, afstand tot anderen, afstand tot juiste informatie en instanties, bewegen zich in een kleine leefwereld en soms in een isolement. De weg en aansluiting vinden in de maatschappij is dan buitengewoon lastig.

In de individuele begeleiding bouwen de participatiescoaches een vertrouwensrelatie op met de inwoner. Ze zijn op de hoogte van de leefwereld, beperkingen en mogelijkheden en het sociale netwerk van de inwoner. De verankering van de dienstverlening vindt plaats in het duurzame en terugkerend contact. Vanuit de vertrouwensrelatie dragen ze bij aan een stabiele basis en ontwikkeling van de inwoners.

Om op de problematiek van de mensen verder in te spelen wordt er tijd en aandacht besteed aan groepsgewijze bijeenkomsten. De participatiecoaches kiezen voor werken in kleine gesloten groepen waar veiligheid geborgd is. In de praktijk blijkt dat te werken. Mensen leren met deze aanpak elkaar kennen in een vertrouwde omgeving. Hier is ruimte voor het persoonlijke verhaal met respect voor ieders kwetsbaarheid en ontwikkeling.

De participatiecoaches zochten in 2023 de samenwerking met de Gezondheidsmakelaar en het Leefstijlcentrum. Hieruit is het project 'De Gezondheidsscarrousel' voortgekomen. Deskundigen dragen via dit project, naast de lopende individuele ondersteuning nog meer bij aan het vergroten van sociale cohesie en het stimuleren van participeren in de maatschappij. Mensen krijgen in de bijeenkomsten tools en tips mee. Niet de klachten, maar 'wat kun je zelf doen' staat hier centraal! De participatiecoach is aanwezig om laagdrempelig beschikbaar te blijven voor de deelnemers en om het groepsproces te bewaken. Onderwerpen als voeding, bewegen, omgaan met chronische pijn, leven met een verslaving, omgaan met stress, financiële gezondheid komen tijdens deze groepssessies aan de orde.

In 2023 is dit programma driemaal van start gegaan. 19 mensen hebben het gehele programma doorlopen. Voor de oud deelnemers wordt er af en toe een terugkomochtend georganiseerd. De deelnemers waren enthousiast. We onderzoeken nu hoe dit project een structurele vorm kan krijgen.

De participatiecoaches hebben in hun jaarverslag de overige resultaten van hun werkzaamheden verwoord. De resultaten over 2022 komen uit het jaarverslag 2022.

Omschrijving	Resultaat 2023	Resultaat 2022
Aantal mensen die langdurig vrijwilligerswerk verrichten	47	Niet bekend
Aantal mensen doorverwezen naar vrijwilligerswerk	8	7
Aantal mensen doorverwezen naar MeerVoormekaar (inclusief maatjesproject)	13	12
Aantal personen bewogen naar passende zorg	8	7
Aantal personen begeleid naar het SWT	2	2
Aantal personen begeleid naar(digi)taalles (taal café en ROC)	9	2
Aantal personen aangemeld bij het WerkBedrijf	12	7
Aantal personen naar werk begeleid/uitgestroomd	0	3
Aantal mensen terug gemeld bij de consulent inkomen voor een belastbaarheidsonderzoek	2	0
Aantal personen waarvoor de Wijk GGZ is ingeschakeld	2	2
Aantal personen die deelnamen aan de wekelijkse beweeglessen	6	8
Aantal personen verwezen naar het zakgeldproject	1	0
Aantal personen verwezen naar de Verbindingstafel	1	0

Een klein deel van deze mensen heeft ook daadwerkelijk de stap op weg naar betaald werk gezet. Zij zijn aangemeld bij het WerkBedrijf. Zonder inzet van de participatiecoaches en zonder (extra) activiteiten voor deze mensen is de verwachting reëel dat ze tot in lengte van jaren bijstandsbehoefstig blijven. Inmiddels is er een vertrouwensband opgebouwd tussen de participatiecoaches en de klanten die zij begeleiden. Daar willen wij aan blijven werken.

Omdat deze aanpak vruchten afwerpt continueren wij dit beleid ook in 2024. We stimuleren dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen en we willen niemand laten vallen. Bovendien speelt de krapte op de arbeidsmarkt in belangrijke mate mee. Iedereen die wil en kan werken moet uiteindelijk een plek vinden op de (Wijchense) arbeidsmarkt. Het enthousiasme bij de participatiecoaches om hiervoor - met mensen uit de doelgroep - een bijdrage te leveren is groot.

Zoals aangegeven is de formatie participatiecoaches is in 2023 structureel gemaakt. Met de in de begroting opgenomen middelen betalen we de ambtelijk inzet en de kosten van de uitvoering van allerlei activiteiten.

Saillant detail bij deze ontwikkelingen is dat de participatiecoaches hun inzet richten op mensen die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. In het verslag is aangegeven dat veel meer mensen in dezelfde situatie zitten. Op deze groep mensen hebben we niet tot nauwelijks vat. De gemeentelijke opgave reikt dus eigenlijk verder dan alleen onze bijstandsgerechtigden.

Gezien de ontwikkelingen en het streven om lokaal de problematiek bij mensen aan te pakken zijn de participatiecoaches vooral bezig om inclusie en preventie te versterken. Hierbij zijn onze participatiecoaches onlosmakelijk verbonden met het beleid en de uitvoering binnen de teams Werk en inkomen en Publiekszaken. Wij zien hier de kracht van de lokale inzet en begeleiding van deze mensen. Wij willen naar de toekomst toe deze aanpak zoveel mogelijk vasthouden.

Zoals afgesproken is, informeren wij u jaarlijks over de bereikte resultaten. Over een jaar willen wij opnieuw zien dat er wederom een groep mensen is die stapjes op de maatschappelijke ladder hebben gezet. En wellicht leidt een en ander tot uiteindelijk extra uitstroom uit de bijstand of naar vrijwilligerswerk. Dat geldt zeker voor de mensen die in het afgelopen jaar in traject bij de participatiecoaches zijn gekomen.

Gevolgen

De doelgroep bestaat uit mensen met een (enorme) afstand tot de arbeidsmarkt. Het ontbreken van een voldoende startkwalificatie, fysieke en psychische klachten zijn enkele voorbeelden waarom mensen niet mee kunnen in deze maatschappij. Met de inzet van participatiecoaches zetten we kleine stapjes om de mensen uit het sociaal isolement te halen en hun welzijn en participatie te vergroten. Zonder deze inzet blijven deze mensen veelal tot de AOW gerechtigde leeftijd bijstandsafhankelijk.

Communicatie

Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen

We continueren het in 2024 in gang gezette beleid. In 2025 ontvangt u opnieuw een verslag over de bereikte resultaten in 2024.

Geheimhouding:

Niet van toepassing